

Metodenotat

Om dimittendundersøgelsen

Danmarks Studieundersøgelse til dimittender baserer sig på data indsamlet af Ministeriet for Forskning og Uddannelse for Aarhus Universitet og de øvrige universiteter. 1-2 års dimittender fra kandidat- og professionsbacheloruddannelser samt fra uddannelsen i klinisk tandteknik indgår i undersøgelsen.

Danmarks Studieundersøgelse gennemføres fra 2021 hvert andet år og består af to spørgeskemaer, et til studerende (Studiemiljøundersøgelsen) og et til dimittender (Dimittendundersøgelsen). Der henvises til beskrivelse af studiemiljøundersøgelsen på kvalitet.au.dk.

Dimittendundersøgelsen er i 2023 gennemført i perioden fra 24. oktober til 28. november 2023, og undersøgelsen er senest blevet gennemført i 2018, 2020 og 2021. Undersøgelsen erstatter AU's egen beskæftigelsesundersøgelse, som blev gennemført frem til 2016.

Formål og indhold

Formålet med AU's dimittendundersøgelse er at bidrage til kvalitetsarbejdet ved at indsamle viden om kvaliteten og relevansen af AU's uddannelser på kort og længere sigt. Undersøgelsen medvirker til at sikre, at de enkelte uddannelser modtager viden om, hvorledes uddannelserne ruste deres dimittender til arbejdslivet, ligesom undersøgelsens resultater bidrager til en kvalificeret dialog med aftagerne.

Resultaterne fra undersøgelsen bidrager i det daglige, løbende kvalitetsarbejde på uddannelserne og indgår ligeledes som fast definerede elementer i AU's kvalitetssystem, såsom eksempelvis årlig status på uddannelserne samt uddannelsesevaluering.

Dele af dimittendresultaterne indgår ligeledes i det digitale værktøj Uddannelseszoom. Formålet med Uddannelseszoom er at understøtte unges valgproces i forbindelse med valg af uddannelse ved at stille sammenlignelig information om uddannelsers kvalitet og relevans til rådighed på Uddannelsesguiden (ug.dk/vaerktoej/uddannelseszoom).

Målgruppe og afgrænsning

Målgruppen for 1-2 års-undersøgelsen er dimittender fra AU's kandidat- og professionsbacheloruddannelser samt fra uddannelsen i klinisk tandteknik. De akademiske bachelorer indgår ikke i undersøgelsen, da de i overvejende grad læser videre på en kandidatuddannelse i stedet for at gå direkte på arbejdsmarkedet.

Populationen består af 1-2 års-dimittender, som har færdiggjort deres uddannelse i perioden fra 1. oktober 2020 til 30. september 2022.

Spørgeskemaet i undersøgelsen er ikke sendt til dimittender fra AU, hvis de på tidspunktet for udtræk af grunddata har påbegyndt eller færdiggjort anden uddannelse på AU (det gælder særligt diplomingeniører, der er i gang med en kandidatuddannelse). Der er endvidere frasortet dimittender, som har påbegyndt eller færdiggjort en uddannelse andetsteds på et senere tidspunkt, således de respondenterne i studenter- eller dimittendundersøgelsen ikke har modtaget to skemaer.

Svarprocenter

Spørgeskemaet er i 2023 udsendt til 11.565 dimittender på Aarhus Universitet, og 3.359 har responderet på undersøgelsen, hvilket giver en overordnet svarprocent på 29%. Se nedenstående tabel 1 med svarprocenter fordelt på fakulteter.

Tabel 1: Svarprocenter

	Population 1-2 år (2023)	Svarprocent 1-2 år (2023)
AU	11.565	29%
<i>Fakultet</i>		
AR	3.253	32%
Aarhus BSS	4.245	24%
HE	1.500	32%
Nat	826	37%
Tech	1.741	28%

Antal besvarelser og delvise besvarelser

Antallet af respondenter varierer mellem spørgsmålene. Dette skyldes, at kategorien 'Ved ikke / Ikke relevant' ikke er medtaget i fordelingen af respondenter i opgørelserne. Der er desuden enkelte spørgsmål, som kun er relevant for, og dermed kun er stillet til dimittender, som er eller har været i job.

I 2023 har AU ligeledes fået adgang til delvise besvarelser. Det dækker over i alt 493 dimittender (udover de 3.359 fulde besvarelser), som kun har besvaret enkelte spørgsmål og altså ikke det fulde spørgeskema. Derudover er enkelte spørgsmål formuleret som åbne med mulighed for, at respondenterne med egne ord kan svare på spørgsmålet. De delvise besvarelser og svarene på de åbne spørgsmål indgår udelukkende AU's interne kvalitetsarbejde og alle officielle resultater, herunder de der fremgår på kvalitet.au.dk, dækker kun over fulde besvarelser.

Repræsentativitetsanalyse

Af tabel 2 fremgår fordelingen af populationen og respondenterne fra undersøgelsen på fire forskellige baggrundsvARIABLE. Populationen dækker over de dimittender, som er blevet inviteret til undersøgelsen. Respondenterne fra undersøgelsen dækker over de dimittender, der har besvaret spørgeskemaet og i repræsentativitetsanalysen er der kun inkluderet fulde besvarelser¹.

Tabel 2: BaggrundsvARIABLE fordelt på population og besvarelser (%)

Variabel	Population 1-2 år (2023)	Besvarelser 1-2 år (2023)
Fakultet		
AR	28%	31%
Aarhus BSS	37%	31%
HE	13%	14%
Nat	7%	9%
Tech	15%	14%
	100%	99%
Uddannelsestype		
Kandidat	88%	88%
Professionsbachelor	12%	12%
	100%	100%
Statsborgerskab		
DK	88%	90%
UDL	12%	10%
	100%	100%
Køn		
Kvinder	55%	60%
Mænd	45%	40%
	100%	100%
AU samlet	11.565	3.359

For at teste undersøgelsens repræsentativitet udføres en statistisk test, som sammenligner fordelingen på de nævnte baggrundsvARIABLE i stikprøven (de, der har besvaret undersøgelsen) med den tilsvarende fordeling i populationen. Konkret sammenholdes fordelingen i stikprøven på en given baggrundsvARIABLE med den fordeling, der forventes på baggrund af den tilsvarende fordeling på baggrundsvARIABLEN i populationen. Til dette formål anvendes Chi-i-anden-test Goodness of fit-test (Chi-Square Goodness of Fit Test²), som beror på en hypotesetest af repræsentativiteten.

I praksis testes to hypoteser for hver af baggrundsvARIABLENE:

- H0: Fordelingen er statistisk set den samme i stikprøven og populationen
- H1: Fordelingen er statistisk set forskellig i stikprøven og populationen

En afvisning af H0-hypotesen betyder, at stikprøven afviger statistisk signifikant fra populationen og derfor ikke kan anses som repræsentativ på den givne baggrundsvARIABLE. Signifikansniveauet, dvs. niveauet for

¹ Det ændrer ikke på repræsentativitetsanalysens konklusioner, hvis delvise besvarelser inkluderes i analysen.

² Læs evt. mere her: <https://www.statology.org/chi-square-goodness-of-fit-stata/>

om der er tale om en statistisk signifikant forskel mellem stikprøve- og populationsfordelingen, fastsættes til 5% ($p > 0,05$), hvilket er standarden indenfor den samfundsvidenskabelige forskning. Resultaterne af repræsentativitetsanalysen fremgår af tabel 3.

Tabel 3: Goodness-of-fit-test på baggrundsvariable

Variabel	P-værdi	Resultat
Fakultet	$p = 0,000$	H0 forkastes på et 5%-signifikansniveau. Fordelingen i stikprøven er <i>ikke</i> repræsentativ for fordelingen i populationen.
Uddannelsestype	$p = 0,296$	H0 forkastes ikke på et 5%-signifikansniveau. Fordelingen i stikprøven <i>er</i> repræsentativ for fordelingen i populationen.
Statsborgerskab	$p = 0,034$	H0 forkastes på et 5%-signifikansniveau. Fordelingen i stikprøven er <i>ikke</i> repræsentativ for fordelingen i populationen.
Køn	$p = 0,000$	H0 forkastes på et 5%-signifikansniveau. Fordelingen i stikprøven er <i>ikke</i> repræsentativ for fordelingen i populationen.

Som det fremgår af tabel 3, forkastes H0-hypotesen på et 5%-signifikansniveau for tre ud af fire baggrundsvariable, hvorfor respondentbesvarelsene afviger signifikant fra den forventede fordeling i populationen. Det vil sige på et 5%-signifikansniveau er respondenterne ikke repræsentative for populationen i forhold til fakultet, statsborgerskab og køn.

En mulighed for at påvirke repræsentativiteten af stikprøven på de udvalgte baggrundsvariable er statistisk at vægte resultaterne, så fordelingen i stikprøven svarer til fordelingen i populationen. Dette er imidlertid fravalgt, idet enkelte respondenter dermed vil fylde uforholdsmæssigt meget i forhold til den konkrete besvarelse, de har afgivet. Det vil således gøre det mindre gennemskueligt, hvad resultaterne dækker og hvilke grupper af respondenter, som trækker resultaterne i en given retning. Særligt når der brydes ned på mindre grupper, herunder fx på uddannelses- eller institutniveau.

Der er i det hele taget valgt ikke at vægte resultaterne, da der kan være andre bagvedliggende, ikke-målbare faktorer, som kan være den egentlige grund til, at nogle grupper af respondenter systematisk ikke vælger at svare. Vægtning er ligeledes ikke foreneligt med at kunne sammenligne AU's resultater over tid og med andre universiteter.